

ОСНОВНІ НАПРЯМИ ТА МЕТОДИ ДІЯЛЬНОСТІ ПАРТІЇ ЗЕЛЕНИХ УКРАЇНИ

Розглянуто напрями діяльності Партії Зелених України в різних сферах суспільного життя та їх вплив на розв'язання цих проблем. Головними принципами Партії Зелених України є організаційно-правове забезпечення охорони довкілля.

Ключові слова: *зелений рух, принцип, партія, національна ідея, природні ресурси, демократія.*

Коваленко-Чукина І. Г.,
*Уманский национальный университет садоводства,
г. Умань, Черкасская обл., Украина*

ОСНОВНЫЕ НАПРАВЛЕНИЯ И МЕТОДЫ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ПАРТИИ ЗЕЛЕННЫХ УКРАИНЫ

Рассмотрены направления деятельности Партии Зеленых Украины в различных сферах общественной жизни и их влияние на решение этих проблем. Главными принципами Партии Зеленых Украины является организационно-правовое обеспечение охраны окружающей среды.

Ключевые слова: *зеленое движение, принцип, партия, национальная идея, природные ресурсы, демократия.*

Iryna Kovalenko-Chukina
*Uman National University of Horticulture,
Uman, Cherkasy oblast, Ukraine*

BASIC AND METHODS OF UKRAINE GREEN PARTY

The main trends and methods of the Green Party of Ukraine Considered activities of the Green Party of Ukraine in various areas of social life and their impact on solving these problems. The main principles of the Green Party of Ukraine is an organizational and legal framework for environmental protection. The task Zelenyh in international policy is the promotion of a multipolar world order and the development of regional cooperation. Green Party pays special attention is Environmental Protection: Analysis of the current situation and defining benchmarks for the future. The Green Party believes that Ukraine's national interests lie primarily in the formation of proper living conditions of its citizens and the effective functioning of state institutions.

Key words: *green movement, the principle of the party, the national idea, natural resources, democracy.*

Історія політичного зеленого руху на Україні бере свій початок з неформальної громадської ініціативи Асоціація «Зелений світ», та згодом трансформація в Партію зелених України. Розвиток та особливості функціонування в незалежній державі. Партію зелених Україна «по-зеленому» – це країна, де кожна людина захищена від екологічних загроз, де ризики зведені до мінімуму й діє принцип запобігання. Країна з розвиненою інфраструктурою, і немає різниці в міському чи сільському регіоні проживає людина. Сприяння сучасним

технологіям дає можливість для динамічного розвитку нових економічних сфер на основі екологічності й раціональності. Прийняття державних рішень на основі експертних оцінок, використання нових видів комунікації, реформа податкової системи й паливно-енергетичного комплексу в контексті моделі сталого розвитку створять передумови для справжнього прориву України [3].

Головна функція держави – захист прав і убезпечення інтересів її громадян. Держава для людини, а не людина для держави. Природне право громадянина на гідне життя

в екологічно сприятливому середовищі не може ані оскаржуватись, ані нехтуватись. Основа суспільної гармонії – неухильне забезпечення прав людини, прозорість владних механізмів, підзвітність влади суспільству, постійне і всебічне узгодження екологічних та економічних чинників розвитку, глобальних та національних інтересів. За принципом «Мислити глобально – діяти локально» Партія Зелених впроваджуватиме стратегію стійкого розвитку на засадах єдності прав самоуправління і відповідальності за екологічний та соціально-економічний стан міст і селищ. Партія Зелених виступає за децентралізацію влади і розширення прав регіонів зі збереженням унітарного устрою країни [5].

Політичні партії активно впливають на діяльність органів державної влади, економіку, соціальні процеси, відносини між країнами. Вони є одним із базових інститутів сучасного суспільства, без якого не можливе функціонування представницької демократії, яка потребує розвинутих і добре організованих партій. За їх відсутності посилюється загроза виникнення авторитарного режиму. Демократія забезпечується участю партій у виборах, як на багатопартійних виборах зіштовхуються не амбіції особистостей, а інтереси суспільних груп [1]. Партії нині є невід'ємною частиною всієї демократичної системи, особливо парламентської демократії, оскільки парламентська робота здійснюється переважно через партії. Зелені вважають, що національні інтереси України полягають, насамперед, у формуванні належних умов існування її громадян і ефективному функціонуванні державних інститутів. Найзагальнішою умовою, яка забезпечує реалізацію інтересів громадян, гармонійний розвиток усіх сфер суспільного життя є військово-політична, екологічна та економічна безпека України. Партії Зелених окрему увагу приділяє саме природоохоронній діяльності: аналізу сучасної ситуації та визначенню орієнтирів на майбутнє [10].

Створення Партії Зелених в Україні лежить у руслі світової тенденції підвищення уваги до стану навколишнього середовища, що є відповіддю на усвідомлення реальності глобальної екологічної кризи. Концепція

сталого розвитку, яка покладена в основу програми Партії, є однією з передових думок сучасності. Партія Зелених вважає, що глобально визнана ідея сталого розвитку має стати основою об'єднуючої національної ідеї.

Зелені виступають за нову якість життя і нове розуміння прогресу, критерій якого – збереження гармонії між штучним та природним довкіллям. Екологічно збалансоване забезпечення життєвих потреб на основі невиснажливого використання природних ресурсів вважається єдиною можливим засобом гармонізації природного і штучного середовищ. Зелені за ефективний захист довкілля, беззастережне забезпечення конституційного права на безпечне для життя і здоров'я довкілля, можливість відшкодування завданої порушенням цього права шкоди. Зелені стоять на позиції необоротності демократичних перетворень в Україні та пропонують їх вдосконалювати та поглиблювати. Так, пропонується перерозподіл повноважень між Президентом, парламентом та Кабінетом Міністрів з метою побудови гармонізованої системи противаг, прозорості влади, громадського контролю над владою. Реалізація цих цілей підвищить якість державного управління економікою, але Програма не надає механізмів реалізації [2].

Пріоритетним завданням партії Зелених України є організаційно-правове забезпечення охорони довкілля. Для досягнення оптимального рівня ефективності цієї діяльності мають бути перш за все визначені особливості реалізації природоохоронної політики в Україні.

Економічна політика ПЗУ базується на соціально-екологічних принципах. Це означає, що ПЗУ виступає за розвиток регульованих державою ринкових відносин, орієнтуючись на постійне підтримання балансу між техногенним навантаженням на довкілля і здатністю середовища до самовідновлення, за захист дрібних і середніх власників, за узгодження інтересів різних суспільних верств, за подолання соціальних диспропорцій без руйнування демократичних інститутів, за впровадження керівного принципу господарювання «Лише екологічно безпечно є економічно вигідним» [6].

Це означає, що Партія Зелених України має виконувати у вітчизняних урядових і парламентських структурах відповідальну функцію екологічної корекції перш за все економічного законодавства.

Екологічність будь-якого виробництва має стати нормою – так само, як нормою має стати обов'язок підприємства відновити нормальні параметри екосистеми, порушеної втручанням людини. Позитивом програми Партії Зелених України є адекватність більшості позицій принципам ринкової ефективності, планування напрямків розвитку з поглядом у майбутнє, гармонійне поєднання економічного, соціального та екологічного розвитку. Водночас, запропоновані глибокі структурні зміни у господарському комплексі потребують значно більш детальних розрахунків та механізмів реалізації та способів вирішення супутніх проблем [4].

Зелені виступають за ефективну природоохоронну політику, що має здійснюватись, передусім, в контексті соціально-економічних перетворень. Прямі природоохоронні заходи не замінюють, а органічно доповнюють екологічно сприятливий режим господарювання. Рекультивация земель, очищення водойм, відновлення лісів тощо, не тільки сприяють реставрації довкілля, але й створюють базу для подальшої екологічно збалансованої економічної діяльності. Кошти, спрямовані на попередження деградації природного середовища, Зелені розглядають не як видатки, а як опосередковані інвестиції. Зелені за ефективний захист довкілля, що здійснюється в контексті інтегрованої екологічної політики, котра органічно співвідноситься зі всіма сферами життя суспільства, визначально впливає на всі види діяльності [8].

Стратегічно важливим завданням Зелених у сфері міжнародної політики є сприяння формуванню багатополюсного світового устрою і розвиток регіонального співробітництва. Україна існує на перетині європейської та азійської культур, християнського та мусульманського світу. Зелені вбачають свою роль у запровадженні та підтримці постійного діалогу між країнами Сходу і Заходу з метою запобігання можливим глобальним конфліктам.

Обов'язковою умовою миру в XXI ст. є забезпечення мультикультурного співжиття, тобто співіснування народів, що належать до різних культурно-історичних традицій, за отримання Україною статусу нейтральної, позаблокової держави, за неухильну відмову від ядерної зброї й інших видів зброї масового знищення. Вони закликають за зменшення чисельності Збройних сил України до рівня оборонної необхідності. ПЗУ категорично проти перебування на території України збройних сил інших держав, попри умови їх знаходження [7].

Партія Зелених вважає, що національні інтереси України полягають, насамперед, у формуванні належних умов існування її громадян і ефективному функціонуванні державних інститутів. Зелені виступають за беззастережне дотримання положень Конституції про неможливість постійного розміщення іноземних військ на території України.

Важливим чинником, котрий стимулює спільну діяльність Зелених, є усвідомлення того, що саме засади Зеленої ідеології стануть чи не найважливішим елементом світосприйняття людей XXI століття. Міжнародна діяльність має вагоме значення для розвитку Партії зелених України. Зелені України приймають активну участь в співробітництві з Європейськими зеленими партіями та організаціями. Партія Зелених України є повноправний член Європейської Партії Зелених. Партія зелених України приймають участь в різноманітних конференціях, міжнародних акціях протесту, діалогах, які мають вагоме значення для покращення становища Української держави [9].

Партія зелених України всі зусилля спрямовує на подолання Чорнобильської катастрофи та будівництва нових електростанцій. На 2007 рік Україна має чотири атомні електростанції, близько двох тисяч хімічно небезпечних об'єктів, на яких зберігається або використовується близько 300 тисяч тонн сильнодіючих отруйних речовин, понад 1 200 об'єктів, де зосереджено більш як 10 млн. тонн пожежонебезпечних речовин. Зелені України закликають владу до закриття небезпечних для навколишнього середовища та людини

промислових підприємств та заводів. З огляду на глобальні ризики й виклики XXI ст., Європейські Зелені світових лідерів розвивати відповідні національні стратегії, спрямовані на вирішення проблем, від яких залежить життя нинішніх і майбутніх поколінь.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

1. Брегада А. Ю. Основи політології. – К. : КНЕУ, 2000.
2. Гардашук Т. Екологічна політика та екологічний рух: сучасний контекст. – К., 2000.
3. Громадська оцінка екологічної політики в Україні. Доповідь українських екологічних організацій. – К. : ГРВОПС, 2003.
4. Гартон П. Двадцять років Зеленим Європи 1984-2004 рр. / Гартон П., Кассоли А. ; Східно-Європейський Інститут Розвитку, український переклад. – К. : Вид. «Сфера», 2004. – 147 с.
5. Дунаєва Л. М. Роль українських партій у процесі від експансії до консолідації демократії / Одес. наук. ун-т ім. І. І. Мечникова. – О. : Астропринт, 2000. – 40 с.
6. Фомичев С. Р. Зеленые: Взгляд изнутри // Полис. Полит-ислед. – 1992. – № 1. – С. 2.
7. Вільцанюк І. Про зелену ідею зеленої партії на ще брудних технологіях // Веч. Київ. – 2000. – 3 жовтня.
8. Москві С. Як Партія зелених України виконує свою виборчу програму // Віче. – 1999. – № 10. – С. 49-63.
9. Статут партії «Зелених України»: Проект // Літ. Україна. – 1990. – 19 липня, № 29.
10. Цимбалюк А. Зелений рух в Україні: Партія зелених України // Укр. слово. – 2001. – 9-15 серпня. – С. 4-5.
11. 34 пункти від Партії зелених України, що забезпечать процвітання країни: Вибори – 2006: (Маніфест Партії зелених України) // Київ. правда. – 2006. – 23 лютого.

РЕЦЕНЗЕНТИ: *Drozd Roman*, dr hab., prof.; *Котляр Ю. В.*, д.і.н., проф.

© Коваленко-Чукіна І. Г., 2013

Дата надходження статті до редколегії 03.11.2013